

Η ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ: ΕΝΑ ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΝΕΕΣ ΓΕΝΙΕΣ

Του Μιλτιάδη Νεκτάριου,

Καθηγητή ασφαλιστικής επιστήμης στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς,
Πρώην Διοικητή του ΙΚΑ

Το «ασφαλιστικό» δεν μπορεί να επιλυθεί από ένα κόμμα , δεν μπορεί να επιλυθεί χωρίς συναινέσεις.

Η πρόταση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων για το Ασφαλιστικό το καλοκαίρι 2015 προσέφερε στην κυβέρνηση την ευκαιρία να κάνει την μεγαλύτερη ασφαλιστική μεταρρύθμιση στην Ευρώπη στην τελευταία δεκαετία και , το κυριότερο, να επιλύσει ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα της χώρας.

Η κυβέρνηση αποφάσισε να ακολουθήσει την πεπατημένη των ασφαλιστικών παρεμβάσεων επί δεκαετίες, οι οποίες εκτός συγκεκριμένων προσπαθειών, ανέβηκαν την επίλυση του πραγματικού προβλήματος για το μακρινό μέλλον. Ιδιαίτερα την περίοδο της κρίσης υπήρξε συνεχής διαβεβαίωση στους νυν συνταξιούχους ότι δεν θα γίνουν περικοπές παροχών.

Οι μελλοντικές περικοπές παροχών, μέχρι το 2050, που περιέχονται στις τελευταίες νομοθεσίες, ανέρχονται σε εκατοντάδες δισεκατομμύρια ευρώ και αντιπροσωπεύουν το «αφανές χρέος» του ασφαλιστικού συστήματος που είχε συσσωρευθεί μέχρι το 2009.

Οι κυβερνήσεις στην περίοδο 2010-2014, πρέπει να αναγνωριστεί ότι προσπάθησαν, αλλά περιορίστηκαν σε αλλαγές με κύρια στοιχεία:

(α) την αναδιανομή εισοδήματος από τους υψηλοσυνταξιούχους στους χαμηλοσυνταξιούχους,

(β) την αναπλήρωση των συνεχώς μειούμενων εισφορών από κρατικούς πόρους, και

(γ) την αναβολή της ισχύος των ρυθμίσεων, με μετακίνηση των μεγαλύτερων επιβαρύνσεων στις μελλοντικές γενιές.

Η σημερινή κυβέρνηση συνέχισε την ίδια πολιτική, αλλά αποφάσισε να αυξήσει περαιτέρω τις ασφαλιστικές εισφορές από το 26% στο 27,5%. Η προτεινόμενη από την σημερινή κυβέρνηση νέα παραμετρική μεταρρύθμιση βασίζεται στην ταχύτερη εφαρμογή των ρυθμίσεων του Ν. 3863/2010, οι οποίες θα επηρέαζαν κυρίως όσους συνταξιοδοτούνταν μετά το 2020. Ταυτοχρόνως, και «για να περάσουμε την δύσκολη περίοδο», προβλέπονται μεταβατικές διατάξεις για «προσωπικές διαφορές στις παροχές» που σκοπεύουν στη μετάθεση των μειώσεων για το 2018.

Το πιο αρνητικό στοιχείο των προτεινόμενων ρυθμίσεων είναι ότι το υφιστάμενο σύστημα συντάξεων επιβαρύνει τους εργαζόμενους με τις υψηλότερες ασφαλιστικές εισφορές στην Ευρώπη, ενώ τους προσφέρει πολύ χαμηλές παροχές και μειώνει τα κίνητρα για ασφάλιση. Συγκεκριμένα, για τον μέσο εργαζόμενο που καταβάλλει ασφαλιστικές εισφορές 26%, το αναμενόμενο ποσοστό αναπλήρωσης μετά 35 χρόνια εργασίας δεν θα ξεπεράσει το 55%. **Το ίδιο ποσοστό αναπλήρωσης θα μπορούσε να επιτύχει ο ίδιος εργαζόμενος εάν εισέφερε 10% για το διανεμητικό**

σύστημα συντάξεων και, παράλληλα, εισέφερε 6% σε ένα νέο πλήρως κεφαλαιοποιημένο επικουρικό σύστημα συντάξεων. Σε αυτή την βασική αρχή βασίζεται η πρόταση για την δημιουργία ενός νέου συστήματος συντάξεων για τις εργαζόμενες γενιές με συνολικές ασφαλιστικές εισφορές 16%, γεγονός που θα συμβάλλει και στην ενίσχυση της απασχόλησης του τεράστιου αριθμού των ανέργων.

Με μια κατεστραμμένη οικονομία και την ανεργία σε πρωτοφανή επίπεδα, **ο κύριος στόχος μιας ασφαλιστικής μεταρρύθμισης πρέπει να είναι η εξυπηρέτηση των συμφερόντων των εργαζόμενων γενεών.** Επειδή τα συστήματα συντάξεων αποτελούν τους κύριους μηχανισμούς αποταμίευσης στις σύγχρονες κοινωνίες, μια ασφαλιστική μεταρρύθμιση θα πρέπει: (α) να εμπνεύσει εμπιστοσύνη στις γενιές των εργαζομένων, (β) να προστατεύσει τις απερχόμενες γενιές στο πλαίσιο του εφικτού, και (γ) να συμβάλλει στην αύξηση της απασχόλησης και της συσσώρευσης κεφαλαίου στην οικονομία. **Ο στόχος είναι, λοιπόν, ένα νέο σύστημα συντάξεων για τις νέες γενιές.** Αυτή ήταν και η βασική φιλοσοφία της πρότασης της Επιτροπής Εμπειρογνομώνων το καλοκαίρι του 2015. Εδώ εξειδικεύω περαιτέρω την πρόταση αυτή, ούτως ώστε να δομηθεί μια πλήρης εναλλακτική πρόταση ασφαλιστικής μεταρρύθμισης, με στόχο την συμβολή στον δημόσιο διάλογο που έχει ξεκινήσει.

Η προτεινόμενη συνολική μεταρρύθμιση έχει δύο βασικούς άξονες. Ο πρώτος στοχεύει στη δημιουργία ενός νέου συστήματος συντάξεων για τις νέες γενιές που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση μετά το 1992. Η δεύτερη δέσμη προτάσεων στοχεύει στη διαχείριση των προβλημάτων της μεταβατικής περιόδου, δηλαδή στην αποτελεσματική στήριξη των απερχόμενων γενεών που δεν θα ενταχθούν στο νέο σύστημα.

Βασική φιλοσοφία και δομή του Νέου Συστήματος Συντάξεων

Η δημιουργία ενός νέου συστήματος συντάξεων για την μετά -τα- μνημόνια Ελλάδα αποτελεί αδήριτη ανάγκη και δεν μπορεί πλέον να περιοριστεί στα γνωστά πλαίσια του παρελθόντος. Επειδή στο μέλλον ένα μεγάλο μέρος της συνταξιοδοτικής προστασίας του πληθυσμού θα βασίζεται σε ιδιωτικά μέσα, χρειάζεται η εκπόνηση και η υλοποίηση ενός νέου και σύγχρονου **«υποδείγματος αποταμίευσης»** για την χώρα και τις νεότερες γενιές.

Η Ελλάδα έχει την ευκαιρία, εκμεταλλευόμενη τη διεθνή εμπειρία των ασφαλιστικών μεταρρυθμίσεων, να προχωρήσει στην πλήρη αναδόμηση του συστήματος συντάξεων και να δημιουργήσει ένα νέο σύστημα συντάξεων, το οποίο:

1. Θα καθορίζει το **νέο ισοζύγιο στη διαχείριση των κινδύνων μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα.** Ο στόχος της Πολιτείας θα είναι να προσφέρει στους πολίτες ένα δομημένο πλαίσιο μακροχρόνιας αποταμίευσης, το οποίο θα καταλήγει τελικά να προσφέρει στο μέσο πολίτη ένα συνολικό ποσοστό αναπλήρωσης 75%. Σε αντίθεση με το παρελθόν, το κράτος δεν θα αναλάβει το σύνολο της συνταξιοδοτικής

προστασίας του πληθυσμού, αλλά θα εξασφαλίζει ένα ποσοστό αναπλήρωσης που θα ανέρχεται στο 55% περίπου, όπως ακριβώς συμβαίνει σε όλες τις αναπτυγμένες οικονομίες. Οι πολίτες θα πρέπει να φροντίζουν μέσω των προαιρετικών προγραμμάτων των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης να συμπληρώνουν το επίπεδο προστασίας που τους προσφέρει το κράτος.

2. Θα θέτει ως γενική αρχή την **ίση μεταχείριση όλων των πολιτών διαχρονικά**, όσον αφορά τα υποχρεωτικά κρατικά συστήματα κύριας και επικουρικής ασφάλισης. Αυτό συνεπάγεται ότι όλοι οι πολίτες υπάγονται σε ένα και μοναδικό Ταμείο Κύριων Συντάξεων, το ΙΚΑ, καθώς και σε ένα και μοναδικό Ταμείο Επικουρικών Συντάξεων. Η διαφοροποίηση της συνταξιοδοτικής προστασίας θα είναι δυνατή στο επίπεδο των προαιρετικών Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης, τα οποία συγκροτούν οι εργαζόμενοι σε συνεργασία με τους εργοδότες.
3. Θα παρέχει **επαρκή προστασία** σε όλους τους ασφαλισμένους με την συνδυασμένη εφαρμογή όλων των διαθέσιμων υποχρεωτικών και προαιρετικών προγραμμάτων ασφάλισης. Διεθνώς, το ποσοστό αναπλήρωσης 75% θεωρείται ότι εξασφαλίζει επαρκές εισόδημα κατά την τρίτη ηλικία.
4. Θα είναι **βιώσιμο μακροχρόνια**, χωρίς να επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό και το δημόσιο χρέος.
5. **Δεν θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στην απασχόληση** και θα συμβάλλει σημαντικά στην διαδικασία συσσώρευσης κεφαλαίου.

Παρακάτω περιγράφονται συνοπτικά **οι βασικοί άξονες του προτεινόμενου νέου συστήματος συντάξεων:**

Κύριες Συντάξεις: Προσαρμογή του Ιταλικού/ Σουηδικού Μοντέλου

- Το νέο σύστημα των κύριων συντάξεων είναι διανεμητικό με καθορισμένες εισφορές (Pay-As-You-Go Notional Defined Contributions). Βασίζεται στη λειτουργία Ατομικών Λογαριασμών νοητής κεφαλαιοποίησης (Individual Notional Accounts). Δηλαδή, οι κύριες συντάξεις είναι πλήρως αναλογικές.
- Οι ασφαλιστικές εισφορές πιστώνονται κάθε χρόνο στους ατομικούς λογαριασμούς και κεφαλαιοποιούνται με την μέση αύξηση του ΑΕΠ. Το συσσωρευόμενο κεφάλαιο είναι νοητό και δεν υπάρχουν αποθεματικά.
- Κάθε χρόνο όλοι οι ασφαλισμένοι λαμβάνουν επίσημη ενημέρωση για το ποσό του συσσωρευμένου ασφαλιστικού κεφαλαίου.
- Η κρατική χρηματοδότηση θα αναλάβει την καταβολή των αναλογουσών εισφορών για τους ανέργους, την στρατιωτική θητεία, την ανατροφή τέκνων, κλπ.

Νέο Ταμείο Επικουρικών Συντάξεων

- Οι επικουρικές συντάξεις είναι του τύπου «καθορισμένων εισφορών». Κάθε ασφαλισμένος διαθέτει Ατομικό Λογαριασμό στον οποίο συσσωρεύεται το ασφαλιστικό κεφάλαιο, για την εξέλιξη του οποίου ενημερώνεται ετησίως.

- Το νέο σύστημα επικουρικών συντάξεων θα εκκινήσει εκ του μηδενός, με την έννοια ότι η υπαγωγή στην ασφάλιση και η έναρξη της κεφαλαιοποίησης θα ξεκινήσει με την θέσπιση και την λειτουργία του επικουρικού ταμείου και θα καλύπτει όλους τους εργαζόμενους.
- Το ένα και μοναδικό νέο ταμείο των επικουρικών συντάξεων θα είναι πλήρως κεφαλαιοποιημένο.
- Η διαδικασία των επενδύσεων των αποθεματικών είναι καίριας σημασίας για την επίτευξη των στόχων. Ανατίθεται υποχρεωτικά στην ΑΕΔΑΚ Ασφαλιστικών Οργανισμών.
- Διαδικασία Contracting-out: Όσοι επιλέξουν να μην ενταχτούν στο παραπάνω επικουρικό ταμείο, θα πρέπει να συμμετέχουν υποχρεωτικά σε Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΤΕΑ) το οποίο θα προσφέρει τουλάχιστον ισοδύναμη κάλυψη με αυτήν του υποχρεωτικού επικουρικού ταμείου. Θα υπάρχει η ευχέρεια στους πολίτες να επιστρέψουν, εάν το επιθυμούν, στο δημόσιο σύστημα, μεταφέροντας και τα αναλογούντα αποθεματικά. Ένα τέτοιο πλαίσιο θα δημιουργήσει συνθήκες ανταγωνισμού μεταξύ του δημόσιου και των ιδιωτικών ταμείων, με βάση την ποιότητα των υπηρεσιών και την απόδοση των επενδύσεων των αντίστοιχων φορέων.

Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΤΕΑ)

- Οργανώνονται προαιρετικά και χρηματοδοτούνται από τους ενδιαφερόμενους εργαζόμενους και εργοδότες (περιλαμβανόμενου και του Δημοσίου, ως εργοδότη), με βάση τον Ν. 3029/2002.
- Ο κύριος σκοπός τους είναι η κλαδική διαφοροποίηση των εργαζομένων ως προς τις συνταξιοδοτικές παροχές.
- Δεν υπάγονται στην κοινωνική ασφάλιση για συντάξεις.
- Υπάγονται στην χρηματοοικονομική εποπτεία του κράτους καθώς και στην Ευρωπαϊκή ασφαλιστική νομοθεσία για την εποπτεία των ταμείων συντάξεων.
- Τα Ταμεία Εφάπαξ μετατρέπονται υποχρεωτικά σε ΤΕΑ.
- Επειδή στην Ελλάδα μεγάλος αριθμός εργαζομένων ανήκει σε μικρο-μεσαίες επιχειρήσεις ή είναι αυτοαπασχολούμενοι, πρέπει να τους δοθεί η δυνατότητα να συμμετέχουν σε Ανοιχτά Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης, ώστε να συμπληρώνουν με δικά τους μέσα το επίπεδο προστασίας που προσφέρει η Πολιτεία. Τα απαιτούμενα Ανοιχτά Ταμεία δεν θα υπερβαίνουν τα πέντε (5) και θα υπάρχουν αυστηρές προδιαγραφές για τους φορείς που θα μπορούν να συστήνουν και να λειτουργούν τέτοια ταμεία.

Γενική Εφαρμογή Συστήματος ΕΚΑΣ

- Στόχος του συστήματος ΕΚΑΣ είναι η μείωση του ποσοστού φτώχειας μεταξύ των μελών των απερχόμενων γενεών. Η χώρα διαθέτει μια επαρκέστατη υποδομή για την λειτουργία του συστήματος αυτού, το οποίο θα χρηματοδοτείται μόνο από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Θέματα Χρηματοδότησης

- Το άθροισμα των εισφορών για κύριες και επικουρικές συντάξεις θα πρέπει να είναι περίπου 16%. Τα ακριβή ποσοστά θα προκύψουν

μετά την διενέργεια των αναλογιστικών μελετών για τις ανάγκες χρηματοδότησης των πρόσθετων εισροών στο παλαιό σύστημα συντάξεων κατά τη μεταβατική περίοδο.

- Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ένα ποσοστό 10% για τις κύριες συντάξεις θα οδηγούσε σε ένα ποσοστό αναπλήρωσης περίπου 25% (σε 35 χρόνια απασχόλησης και με ένα μέσο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης του ΑΕΠ 2%). Ενώ ένα ποσοστό εισφορών 6% για τις επικουρικές συντάξεις θα οδηγούσε σε ένα ποσοστό αναπλήρωσης 30% (για 35 χρόνια, με ένα μέσο ετήσιο ποσοστό απόδοσης των επενδύσεων 5%). Δηλαδή, με βάση τα παραπάνω το δημόσιο σύστημα θα εξασφαλίσει ένα συνολικό ποσοστό αναπλήρωσης 55%, και οι πολίτες θα πρέπει με δικά τους μέσα να φροντίσουν για την εξασφάλιση ενός επιπλέον ποσοστού αναπλήρωσης 20%.
- Τα προτεινόμενα χαμηλότερα ποσοστά ασφαλιστικών εισφορών, σε σχέση με τα υφιστάμενα, θα συμβάλλουν στην αύξηση της απασχόλησης, ενώ η προτεινόμενη κεφαλαιοποίηση των επικουρικών συντάξεων θα δημιουργήσει σταδιακά μεγάλους όγκους αποθεματικών. Εκτιμάται ότι η προτεινόμενη χρηματοδότηση των επικουρικών συντάξεων θα δημιουργήσει αποθεματικά τουλάχιστον 50 δισ. Ευρώ στην πρώτη δεκαετία λειτουργίας του συστήματος. Οι πόροι αυτοί θα είναι πολύτιμοι για την χρηματοδότηση της ανάπτυξης της χώρας και την δημιουργία των εκατοντάδων χιλιάδων θέσεων εργασίας που πρέπει να δημιουργηθούν για την απορρόφηση της ανεργίας.

Το Πρόγραμμα Ενεργειών για την Μεταβατική Περίοδο, περιέχει τρεις δράσεις:

- Συγχώνευση όλων των υφιστάμενων ταμείων κύριων και επικουρικών συντάξεων στο ΙΚΑ.
- Ομογενοποίηση των ρυθμίσεων υπολογισμού των εισφορών και των παροχών για τους ασφαλισμένους όλων των συγχωνευόμενων ταμείων.
- Εκπόνηση ειδικού προγράμματος εξεύρεσης συμπληρωματικών πόρων για την υποστήριξη των απερχόμενων γενεών, για την περίοδο 2016-2050.

Συγχωνεύσεις Ταμείων στο ΙΚΑ

Στο νέο πλαίσιο που έχει διαμορφωθεί μετά τα Μνημόνια δεν υπάρχει λόγος διατήρησης των υφιστάμενων ταμείων, κύριων και επικουρικών. Με όσα έχουν συμβεί στη χώρα, όλα τα ταμεία είναι ουσιαστικά αφερέγγυα και η αυτονόητη επιλογή είναι η άμεση συγχώνευσή τους στο ΙΚΑ, **με στόχο την διοικητική ενοποίηση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης.**

Η συγχώνευση και για τα υφιστάμενα ταμεία επικουρικής ασφάλισης επιβάλλεται διότι και αυτά λειτουργούν με το διανεμητικό σύστημα, κατά παγκόσμια αποκλειστικότητα, όχι μόνο διότι δεν έχουν καθόλου αποθεματικά αλλά και διότι έτσι προβλέπει η πρόσφατη νομοθεσία (άρθρο 39 του Ν.

4052/2012). Επομένως, το κεφάλαιο της επικουρικής ασφάλισης όπως λειτουργεί μέχρι σήμερα με το διανεμητικό σύστημα, πρέπει να κλείσει και να αρχίσει μια νέα περίοδος με ένα και μοναδικό Νέο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης με πλήρη κεφαλαιοποίηση, στο πλαίσιο του νέου προτεινόμενου συστήματος συντάξεων.

Η κατάργηση των υφιστάμενων επικουρικών ταμείων θα πρέπει να συνδυαστεί με την δυνατότητα μετατροπής σε Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης για όσους κλάδους εργαζομένων το επιθυμούν, με πλήρη και άμεση κατάργηση των κοινωνικών πόρων.

Ομογενοποίηση Εισφορών και Παροχών

Η επόμενη αυτονόητη ενέργεια είναι η ταχύτερη θέσπιση και εφαρμογή ενός ενιαίου τρόπου υπολογισμού των εισφορών και των παροχών για τους νέους συνταξιούχους όλων των ταμείων, καθώς και ενός ενιαίου τρόπου αναπροσαρμογής των συντάξεων για τους υφιστάμενους συνταξιούχους όλων των ταμείων, **με στόχο την λειτουργική ενοποίηση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης.** Μια τέτοια ρύθμιση θα έχει θεαματικά αποτελέσματα στην απλοποίηση των διαδικασιών, στην καταπολέμηση της γραφειοκρατίας, και στην ταχύτερη υλοποίηση των συγχωνεύσεων. Οι ρυθμίσεις αυτές θα καλύπτουν την μεταβατική περίοδο, μέχρι την ωρίμανση του νέου συστήματος συντάξεων. Η εργασία αυτή έχει σε μεγάλο βαθμό ολοκληρωθεί στο πλαίσιο της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων του καλοκαιριού του 2015.

Συμπληρωματικοί Πόροι για τις Απερχόμενες Γενιές

Την πολιτική αβελτηρία του πολιτικού προσωπικού της Μεταπολίτευσης με την άενη αναβολή μιας συστημικής ασφαλιστικής μεταρρύθμισης (μοναδική χώρα στην Ευρώπη) θα πληρώσουν οι απερχόμενες γενιές. Μετά από μια σχεδόν δεκαετία ύφεσης, την πρωτοφανή ανεργία, και την μη ορατή ανάκαμψη της οικονομίας, δεν υπάρχει καμία δυνατότητα για το διανεμητικό σύστημα συντάξεων της χώρας να προσφέρει έστω και στοιχειώδεις παροχές στις απερχόμενες γενιές, χωρίς τις τεράστιες εισροές πόρων από τον κρατικό προϋπολογισμό. Αντίθετα, **η λειτουργία του ασφαλιστικού συστήματος επιβαρύνει και επιβραδύνει την διαδικασία οικονομικής ανάπτυξης και αύξησης της απασχόλησης.**

Το κρίσιμο θέμα για την χώρα, για την περίοδο μέχρι το 2050, είναι η εξεύρεση συμπληρωματικών πόρων για την εξασφάλιση ενός ανεκτού επιπέδου διαβίωσης στις απερχόμενες γενιές, δηλαδή για όλους τους πολίτες που είναι σήμερα άνω των 60 ετών. Όλοι αυτοί έχουν υποστεί μεγάλη μείωση στις υπεσχημένες παροχές, και το Κράτος θα πρέπει να εγγυηθεί τουλάχιστον το επίπεδο των τρεχουσών μειωμένων παροχών. Οι απαιτούμενοι συμπληρωματικοί πόροι για την περίοδο 2016-2050 θα εκτιμηθούν με βάση σχετική αναλογιστική μελέτη.

Η χρηματοδότηση των συντάξεων αυτών μπορεί να προέρχεται από τρεις πηγές:

- Τις τρέχουσες ασφαλιστικές εισφορές από το διανεμητικό τμήμα (κύριες συντάξεις) του Νέου Συστήματος Συντάξεων, **με σταδιακή μείωση των εισφορών από το σημερινό ποσοστό 20% στο**

προτεινόμενο 10%, σε μια πενταετία. Το ποσοστό του 6% για τις επικουρικές συντάξεις θα εισφέρεται στο Νέο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και θα κεφαλαιοποιείται.

- Για τους ελεύθερους επαγγελματίες και τους αγρότες, προτείνεται η σταδιακή μείωση των εισφορών από το σημερινό επίπεδο («πάγωμα» εισφορών) στο επίπεδο του 10% επί του εισοδήματος, σε μια πενταετία. Οι εισφορές τους για την επικουρική ασφάλιση κατατίθενται στο Νέο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης
- Την εξοικονόμηση πόρων από το υφιστάμενο σύστημα (παρέμβαση στις πρόωρες συντάξεις), αλλά αυτό απαιτεί μια ευρύτερη πολιτική συναίνεση.
- Τους συμπληρωματικούς πόρους που θα μπορέσει να κινητοποιήσει το Κράτος, για την περίοδο μέχρι το 2050. Με την ανάκαμψη της οικονομίας, ένα μέρος του πρόσθετου εισοδήματος θα μπορούσε να κατευθυνθεί στους συνταξιούχους (ρήτρα ανάπτυξης).

Τελικά Συμπεράσματα

Η Ελλάδα έχει υποστεί μια οικονομική καταστροφή τεράστιων διαστάσεων, λόγω των πράξεων και παραλείψεων του πολιτικού της προσωπικού. Η περίοδος της Μεταπολίτευσης θα κλείσει με την υλοποίηση της πολιτικής της σημερινής κυβέρνησης.

Η Μεταπολίτευση χαρακτηρίστηκε από τον άκρατο λαϊκισμό προς άντληση βραχυχρόνιων πολιτικών πλεονεκτημάτων. Τώρα πλέον πρέπει να δώσουμε έμφαση στον μακροχρόνιο σχεδιασμό των υποδομών της χώρας. Όλοι οι σχεδιασμοί πρέπει να εξυπηρετούν τον κύριο στόχο της οικονομικής ανάπτυξης. Όλοι οι άλλοι στόχοι είναι δευτερεύοντες.

Η υιοθέτηση ενός συστήματος συντάξεων με βάση τις προτεινόμενες προδιαγραφές θα δημιουργήσει μια νέα κουλτούρα αποταμίευσης και οικονομικού προγραμματισμού στο πλαίσιο της μέσης ελληνικής οικογένειας και θα έχει πολλαπλές θετικές επιπτώσεις στην κοινωνία. Το προτεινόμενο σύστημα συντάξεων θα εξυπηρετήσει τις νέες γενιές που έχουν υποστεί δραματική απαξίωση της ζωής και των προσδοκιών τους. Επίσης, θα δημιουργήσει θετικά κίνητρα για την αύξηση της απασχόλησης και της οικονομικής ανάπτυξης. Μόνο εάν συμβεί αυτό, θα έχουμε ως κοινωνία την δυνατότητα να χρησιμοποιήσουμε ένα μέρος του νέου πλούτου που θα δημιουργηθεί για να ενισχύσουμε τις απερχόμενες γενιές. Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις της μεταβατικής περιόδου έχουν ως στόχο την εξασφάλιση επαρκών πόρων για τις συντάξεις των απερχόμενων γενεών στο πλαίσιο του εφικτού.

Η έναρξη της διαδικασίας των διαβουλεύσεων για το πλαίσιο της νέας ασφαλιστικής μεταρρύθμισης δίνει την τελευταία ευκαιρία στα πολιτικά κόμματα να αρθούν στο ύψος των περιστάσεων και να υιοθετήσουν μια νέα στρατηγική για τις συντάξεις που θα εξυπηρετεί τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα των νέων γενεών και όχι τα βραχυπρόθεσμα πολιτικά οφέλη.